

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**74-І НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРОФЕСОРІВ,
ВИКЛАДАЧІВ, НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

ТОМ 1

25 квітня – 21 травня 2022 р.

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

74-ї наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників,
аспірантів та студентів університету

Том 1

25 квітня – 21 травня 2022 р.

Полтава 2022

УДК 043.2
ББК 448ЛО

*Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

Редакційна колегія:

- Онищенко В.О. д.е.н., професор, ректор Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
- Сівіцька С.П. к.е.н., доцент, проректор з наукової та міжнародної роботи Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
- Агейчева А.О. к.пед.н., доцент, декан факультету філології, психології та педагогіки Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
- Калюжний А.П. к.т.н., доцент, директор навчально-наукового інституту нафти і газу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
- Пенц В.Ф. к.т.н., доцент, директор навчально-наукового інституту інформаційних технологій та робототехніки Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
- Рибалко Л.М. д.пед.н., професор, декан факультету фізичної культури та спорту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
- Черниш І.В. д.е.н., професор, директор навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
- Шарий Г.І. д.е.н., доцент, директор навчально-наукового інституту архітектури, будівництва та землеустрою Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези 74-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». Том 1. (Полтава, 25 квітня – 21 травня 2022 р.) – Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2022. – 485 с.

У збірнику тез висвітлені результати наукових досліджень професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету.

© Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»,
2022

ВІДНОВЛЕННЯ І ПОЛІПШЕННЯ ЗЕМЕЛЬ ЯК ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМ ФОНДОМ УКРАЇНИ

До основних завдань державного управління земельного фонду України відносяться, зокрема такі завдання:

- наділення органів управління функціями, що забезпечують ефективний розвиток землекористування;
- поліпшення використання й охорони земельних ресурсів;
- ведення державного земельного кадастру, організація землеустрою та моніторингу земель;
- здійснення державного контролю за використанням і охороною земель;
- створення правових, економічних і організаційних передумов для різних форм господарювання на землі.

Серед категорій земельного фонду України особливе місце займають сільськогосподарські угіддя, що утворюють продовольчу безпеку в країні, забезпечують сировину для промисловості.

Відповідно до чинного земельного законодавства при управлінні сільськогосподарською землею ці землі можуть передаватися у власність та надаватися у користування. Така концепція використання земель сільськогосподарського призначення відповідає державній політиці, оскільки створення різних форм управління на земельні ділянки має забезпечити розвиток економіки, зокрема, розвиток аграрного сектору, який забезпечить харчову та економічну незалежність України.

Протягом останніх десяти років використання земельно-ресурсного потенціалу держави не можна було назвати раціональним, так як частина сільськогосподарських земель знаходяться в стані деградації.

Змінити ситуацію має програма щодо використання та охорони земель. Уряд схвалив Концепцію загальнодержавної цільової програми з використання та охорони земель [1]: вона впроваджуватиметься комплексно до 2032 року й виконуватиметься у два етапи. У результаті буде оптимізовано структуру земельних угідь та агроландшафту, зменшено розораність території на 10%, підвищено продуктивність сільськогосподарських угідь до 50%, зменшено загрозу земельним ресурсам від деградаційних процесів, збережено природні водно-болотні угіддя.

Так, цільова програма включатиме:

- розробку схем землеустрою і техніко-економічних обґрунтувань використання та охорони земель адміністративно-територіальних одиниць;

- моніторинг земель і якості ґрунтів із створенням геоінформаційної платформи;
- запобігання необґрунтованому вилученню земель сільськогосподарського призначення для несільськогосподарських потреб;
- захист земель від шкідливого антропогенного впливу, відтворення і підвищення родючості ґрунтів, підвищення продуктивності земель лісового фонду, дотримання особливого режиму використання охоронюваних земель.

Цільова програма забезпечить сталий розвиток землекористування, сприятиме створенню екологічно безпечних умов проживання для населення та ведення господарства. Її реалізація дозволить захистити землі від виснаження, деградації та забруднення, відтворювати та підвищувати родючість ґрунтів, а також зберегти функції ґрунтового покриву.

Особливої гостроти набуває питання щодо поліпшення якісного стану угідь несільськогосподарського призначення. Землі під колишніми фермами, існуючими сільськими шляхами, лісосмугами, деградованими пасовищами, чагарниками, що не були розпайовані, зараз нікому не належать.

Для зміни стану і якості земель організуються і фінансуються такі заходи, як рекультивация, дезактивация, меліорація земель, інженерний захист земель, облаштуваність, докорінне поліпшення земель, консервація земель.

Для впровадження такого заходу, як консервація, необхідно створити умови передачі земель на консервацію власниками і орендарями, розрахувати для них розмір компенсації за втрати урожаю, визначити їх права і обов'язки стосовно законсервованих земель, бюджет проведення консервації, порядок виплати компенсацій власникам і орендарям. При консервації земель необхідно передбачити можливість консервації і водних джерел, прибережних територій, порядок використання надр на законсервованих землях.

До капітальних вкладень у поліпшення земель відносять: меліоративні, осушувальні та інші роботи. Але слід враховувати, що капітальні витрати на поліпшення земель не збільшують первісну вартість об'єкта, а визнаються як окремий об'єкт основних засобів і є об'єктом амортизації.

При визначенні витрат на поліпшення земель сільськогосподарського призначення необхідно керуватися Законом України «Про меліорацію земель», де чітко встановлені типи та види меліорації. В залежності від характеристики меліоративних заходів та типів меліорації землі визначати види робіт щодо поліпшення земель сільськогосподарського призначення [2].

Таким чином, необхідно впроваджувати диференційований підхід до управління землями різних категорій з урахуванням їх адміністративно-територіального розташування, що дасть можливість широко використовувати правові норми при управлінні земельними ресурсами з врахуванням економічних, агро-екологічних, природних та інших особливостей земель різних категорій.

Розробка та впровадження комплексу заходів щодо використання та охорони земель дасть можливість зменшити негативний вплив антропогенних процесів таких, як ерозія, засолення, заболочування та інші.

Земельна реформа і, зокрема, введення ринку землі створили додаткові можливості для землекористувачів та землевласників, але водночас наклали подвійну відповідальність щодо поліпшення захисту земельного фонду України та навколишнього природного середовища.

Література

1. Концепція Загальнодержавної цільової програми використання та охорони земель (від 19 січня 2022 р). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/70-2022-%D1%80#Text>

2. Закон України «Про меліорацію земель» (зі змінами від 28 квітня 2021 р). [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1389-14#Text>

3. Законодавство у сфері меліорації земель. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://minagro.gov.ua/napryamki/melioraciya/zakonodavstvo-u-sferi-melioraciyi-zemel>.

УДК 625.7

О.М. Дем'янова, студентка гр. 201-Бп

Л.В. Гасенко, к.т.н., доцент

Національний університет

«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

АНАЛІЗ ДОЦІЛЬНОСТІ ЗМЕНШЕННЯ КІЛЬКОСТІ СМУГ РУХУ НА ВУЛИЦЯХ І ДОРОГАХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Світовий досвід доводить, що навіть інвестуючи значні кошти у розвиток вулично-дорожньої мережі, неможливо вирішити проблему переміщень у великих містах забезпечивши лише комфортне пересування автомобілів [1].

Сучасні містобудівні тенденції свідчать про необхідність перерозподілу вулично-дорожнього простору. Базовими варіантами такого перерозподілу є [2]: 1) звуження смуг для приватного транспорту (що дозволяють оновлені нормативні документи України); 2) зменшення кількості смуг для приватного транспорту (що не завжди приводить до зменшення пропускну здатності проїжджої частини).

Розглянемо більш детально доцільність застосування другого варіанту перерозподілу вулично-дорожнього простору.

Аналіз методів розрахунків необхідної кількості смуг руху на вулицях і дорогах населених пунктів [3 – 5] показав наступне.